

„Edinost“

Enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna zbirka:

za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 -
za štiri leta . . . . . 6 -
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na narožbe rešbe priložene naročilne se uprava se obrta.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); zvez Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccola št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Cilji pangermanizma.

(Dalje.)

Nemške vojaške priprave so strašne tudi zato, ker je Viljelm II. s svojimi kitajsko ekspedicijo jasno pokazal, kako samovoljno tolmači 11. člen nemške ustave, ki določa, da ima cesar pravico, odrediti mobilizacijo, ne da bi vprašal državni zvezni svet, le tedaj, ako je sovražnik napadel zemljo nemške zveze ali njeno primorje. Spomnimo se, da je Viljelm II. ukazal mobilizacijo prej, nego je vedel, da so Kitajci ubili nemškega poslanika Kettelerja, katerega ubojstva pa tudi ni mogoče smatrati za napad na nemške meje! Mogoče je torej, da bi došlo do mobilizacije nemške vojske takoj, čim bi nastala kaka praska med avstrijskimi vojaki na severnem Češkem in med pruskimi carinskimi uradniki na mejah....

V takem slučaju pa bi se Nemčija ne zadovoljila samo s Češko, ampak bi brez vsakega dooma zahtevala tudi Trst, katerega smatrajo Velikonemci za naravno luko svojim severnim pokrajnam.

Ali vsa nemška gospodarska politika in mrzličasto oborožanje bi ne imelo vspeha brez nemške diplomacije. Ta diplomacija si je dosedaj iz posamičnih faktov napravila cel sistem, katerega moremo umeti le tako, ako imamo vedno na umu, da Viljelm II. vodi odločno svetovno pangermansko politiko (»die alldeutsche Weltpolitik«). Ta politika je najprej začela prusofilsko agitacijo v Cislitvanski, ki je rasla tako, kakor je rastlo prusofilsko društvo »zveza Nemcev v Češki« (Bund der Deutschen in Böhmen), ki je imela 1895. l. 6000 udov in 81 podružnic, a 1899. leta že 50.000 udov in 535 podružnic. Tej agitaciji pomagajo vsi veliki dunajski nemško-židovski dnevniki in nešteto listov po ostali Avstriji, tako, da ima dandanes Avstrija vsekar 3 milijone prusofilov, ki bi z razširjenimi rokami pričakali prusko armado. Potem je ista diplomacija vzlasti s pomočjo »vsenemške zveze« tako uplivala na javno menenje, da je nemški državni zbor vsprejel najtežja finanjska bremena v svrhu oborožanja za ofenzivo. Razven tega je znala nemška svetovna politika varati svet in Francijo s svojim prijateljstvom do velike republike, in malo je trebalo, in francoski parlament bi bil, kakor leta 1870., zahteval, da Francoska razpusti vojo vojsko, ker da bi jo potem razpustili tudi Nemci. Največo umetnost pa kaže nemška diplomacija v tem, da še dandanes uspešno deluje proti francosko-ruski zvezi, da vzdržuje kaos v francoski

vojski in da si je z naglo spremembo v burškem vprašanju pridobila prijateljstvo in hvaležnost Velike Britanije.

Sredstva in poti nemške politike pa se najbolje vidijo v nemških odnosih do Turške. Chéradame natanko pripoveduje, kako so Nemci dosegli svoje železniške koncesije v Mali Aziji, kako so postali gospodje v turški vojski in kako usiljujejo svoj jezik povsodi, kjer so dosedaj vladali domači narodni jeziki ali pa diplomatski jezik francoski.

Povsem je videti že davno, da Nemci razvijajo nenavadno delavnost za uničenje Slovanov in drugih narodov v Podunavju in dalje na vzhod. Oni kažejo v tem svojem delu mnogo več marljivosti, nego mi v obrabi. Oni delajo sistematski, vstrajno in odločno na naši propasti ter imajo na svoji strani — vspehe!

Chéradamu so vsi Slovani v obče in avstrijski (Cislitvanski) posebej politični činitelj, kolikor v notranji politiki »avstrijski«, toliko v mednarodnem oziru, vzlasti nasproti težnjam veliko-nemškim.

Mladi francoski publicist cenil torej Slované tako, kakor se sami še ne znajo ceniti. Njihovih domačih preprirov in razlik v programih niti ne spominja, ker se je v pogovoru z njihovimi voditelji prepričal, da imajo vsa slovanška plemena v notranji politiki isto težnjo: da zamenijo dualizem s federalizmom in da je za njih vseh življensko vprašanje, da postajajo jez proti vsenemškemu hudourniku. Ako dandanes vkljub temeljnim državnim zakonom more eksistirati tak volilni red, da ima v Galiji 105.000 ljudi enega poslanca, na Vorarlberškem pa 3800 tudi enega; ako ima 4000 Nemcev v Ljubljani tri srednje šole, a 1.350.000 Slovencev takorekoč nijedne; ako v Trstu 1000 očetov zahteva 15 let za svoje otroke slovensko šolo, dočim po šolskem zakonu zahtevajo, da je skozi pet let zabeleženih 40 otrok druge narodnosti v šolski imenik, da je oblast dolžna, da odpre za to deco šolo v njih materinskem jeziku; ako ima 44 tisoč praških Nemcev (med njimi 21.000 Židov) 56 osnovnih in višjih šol, a 63.000 dunajskih Čehov, ki jih je leta 1890. priznala nemška statistika, ne more dobiti niti jedne ljudske šole; ako vidimo vsa ta fakta, potem ne smemo smatrati za frazo glavne točke velikonemške notranje politike, ki se glasi: Samo Nemci bodo imeli politične pravice; samo oni bodo dostojanstveniki v vojski in mornarici; njim pripadejo vsa zemljišča, kajti nihče drugi jih ne bo mogel pridobiti; v kraiko: Nemci bodo, kakor nekaj v srednjem veku, narod gospodarjev,

a Slovanom dovolijo velikodušno, da smejo vršiti nižje, proste posle, ako jih ne spodijo z Židi vred v »rutenško zemljo« (Galicijo), kateri bi baš zato radi dali samostalnost, da bi sprejemala Slované in Žide, ki se bodo selili iz velikega nemškega cesarstva.

Dandanes so se Nemci že tako sprijaznili s to mislijo, da si več ne lomijo glave, kaj bo tedaj, ako bo naenkrat, čez noč, štela Nemčija 62 milijonov katolikov in nad 10 milijonov Slovanov.

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 15. junija 1901.

Iz naše delegacije na Dunaju. Posl. vitez Berks je izstopil iz slovanškega centra! Tako poročajo »Domovini« z Dunaja. To je najnovejša vest, ki prihaja, v kakem razsulu je naša delegacija. E, ni moglo priti drugače: to je prokletstvo storjenega zlega čina. Kakor bi nam kdo rezal jermena iz našega mesa, se nam zdi, ko čitamo v »Domovini«, kako da naših poslancev čisto nič več ne vpoštevajo na Dunaju, ker vsaki vleče na svojo stran. In da vleče, ni čudo, ampak naravno.

Čim je bilo pripoznano načelo izključanja jezi jedne osebe na uslugo, ni moglo priti drugače, nego da si vsaki posamični poslanec prisvaja pravico do — svoje politike. Tu so se razvezale vse vezi discipline in na mesto da bi imeli jedno samo, svojega cilja zavedajočo se voljo, imamo toliko volj kolikor glav. Slučaj z vitezom Berksom prihaja, da tudi v »Slovanem centru« je bila vsa tista disciplina le navidezna in da se čutijo vsi kakor v jarmu, ko morajo vzdrževati ta videz. Klub je sklenil — in prav je sklenil — da bo o vprašanju kvote glasoval proti vladi. Vitez Berks pa je drugače obrnil in je v seji klubnih načelnikov izjavil, da bo klub glasoval za vlado. Posledica je bila, da klub ni volil njega v odsek, ampak posl. Povšeta in Barwinskoga. Ali treba res pripovedovati, kako taki dogodki, ta grdaznamenja notranje nesolidnosti, nestabilnosti ubijajo ugled našega zastopstva na Dunaju in njegovo veljavo. Ob takih dogodkih se mora vpraševati vsakdo: »S kom naj govorim, kdo ima sploh pravico govoriti v imenu Slovencev?« Ali se duhovi med našimi poslanci res še ne streznijo v toliko, da se zavedo svojega — herostratstva?!

Cesar v Pragi. »Narodni Listy« pišejo: Jako srečna je bila sprememba v tem, da je bilo cesarju dano, počivati ves večer

in vso noč po utrudljivi vožnji z Dunaja v Prago. Takoj po prihodu je cesar držal mal cerele, v katerem je z ginjivimi besedami omenjal utis, ki ga je napravil nanj sijajni vsprejem. Na to je cesar ostal sam. Kadé smotko, je užival na oknu krasni razgled na panoramo glavnega mesta.

Poljski listi pozdravljajo z zadovoljstvom cesarjevo potovanje na Češko ter so složni v zatrjevanju, da bo to potovanje mogočeno političen faktor, ki bo mogočno uplival na blagodejen razvoj parlamentarnega delovanja. Cesarjev idejal je velika poljsko češko-nemška zveza, katero želijo tudi Poljaki. Dosedanji vspehi Körberjevega kabineta dokazujejo, da je krmilo sedanje vlade v rokah, ki energično in dosledno stremijo za postavljenim si ciljem. Prve točke Körberjevega programa so se že uresničile: Nemci in Čehi so se združili v parlamentu v gospodarskih vprašanjih.

Sedaj se gre za uresničenje važnejšega dela, t. j. za češko-nemško sporazumljenje. Jako resna overtura k tej akciji pa je cesarjevo potovanje na Češko.

Vnanja politika Italije. V večerajšnji seji italijanske komore je govoril minister za vnanje stvari, Prinetti. Njegov govor je bil po laški »maniri«, sila dolg in frazast, ali zelo voden. Nas zanimajo sosebno oni odstavki, ki se tičejo razmer do naše države. V odgovoru na izvajanja poslance Barzilaia je rekel Prinetti, da je naša avstrijska država naložila davek na italijansko rento, ker so v Avstriji sploh vse vnanje rente, v zmislu tozadavnega zakona, obtežene z davkom. (Tu je Barzilaie nekaj vskliknil, česar niti laški listi nočejo priobčiti; torej je moralo biti že kaj prav sočnega na račun Avstrije, prav v Barzilaievem stilu.) Govoré o trg. pogodbah, je rekel Prinetti, da je tu zavlažal neopravičen pesimizem, ker le vino provzročia velike težave. Izrekel je nado, da avstrijska vlada vsejedno nekaj odneha v tem. (Seveda, mi moramo biti vedno tisti, ki prinašajo žrtve za druge in — drage zaveznike. Op. ur.) Kar se tiče Albanije, je izjavil, da Avstrija nima tam nič več pravice, nego Italija ter da je bojazen, da bi si Avstrija mogla v Albaniji pridobiti prevelik upliv, ali celo podjarmiti isto, neutemeljena. Avstrija in Italija da sti za to, da se v Albaniji hrani status quo (dosedanje stanje). Posebno značilno je v ministrovem govoru zatrdilo, da se italijanske šole po vseh albanskih mestih lepo razvijajo, da albanska stolica na neapeljskem orientalnem inštitutu uspešno deluje in da Italija skuša po svojih močeh pospeševati kulturo Albancev. (Mi primorski Slovani vemo najbolje, kaj

dobrota angelja ugonobitelja, ki ugonobila telo, da zamore osloboditi dušo.

Naš zdravnik gre — kaj neki poroče?

* * *

Dne 31. decembra 1884.

Ne vem, ali je primerno, da hočem še pisati v ta dnevnik; toda poslednji dan tega leta ne morem, da bi se ne spominjala tega groznega udara, ki me je zadel ob njega zaključku. V prvi žalosti se ne da pisati, tudi sedaj se težko poprijemljem tega dela — toda poglavitno, kar mi je sedaj ostalo po mojem detu, je: žalost. Zdi se mi, da sem dolžna privoščiti tej žalosti primeren prostor v teh zapiskih.

Dne 19. decembra, v petek ob pol tretji uri zarano je vzel Bog k sebi drago, zalo dušico moje Boženke. Moj Bog, kako preprosto in kratko je izgovorjeno to, a koliko trpljenja, bolesti in žalosti se skriva pod temi besedami! Ali mar naj opišem to, kako sem preživela poslednja dva tedna?

(Pride še.)

PODLISTEK

Umirajoče dete.

Odlomek iz materinega dnevnika. Slovanski spisala Helena Soltysová. Posl. Podravski.

Pa tudi očeta ni doma, sama sem pri bolnici; neizogibno je moral včeraj oditi in novej še le namerja vrniti se. O svojem odhodu je izrekel nadejo, da nemara o vrnitvi najde preobrat k boljemu. Revez, kaj poroče, ko jo zagleda? Mene vsikdar polijejo solze, kadar sem jo pogledala ter ne morem oditi od nje, da se ne bi razjokala. Kadar ne spi, me gleda z resnimi svojimi očmi, ki so sedaj, v grozno shujšanem licu, nenavadno velike. Svojih solz ne morem skriti pred njo, vidi jih, toda niti z besedico se ne meni za nje. Ali misli na to, da bi utegnila umreti? Ne vem, sicer pa ona ni žalostna, marveč resna. Na zdravnikove besede pazi zelo ter se sveto ravna po njegovih predpisih. Isto tako tudi pazi na uro, da niti za minuto ne zamuja določenega časa za zavzivanje zdravil. Tudi grenka zdravila zavziva vestao, sicer z jokom in velikim samozatajevanjem, vendar pa opo-

3 minja sama, ko je prišel čas zauživanja. Ko bi le vse to ne bilo zastoj! Toda jaz vem, da v taknem stanju ni upati ozdravljenja. Takšni čudeži se ne godé več. Moje revno dete! —

Nekolikokrat je že dvignila svoji shujšani, prozorni ročici kvišku te zaklicala: Bog, Bog, kaj mi je storiti? Vidi revica, da mi nismo v stanu, da bi jej pomagali, zato se v svojem trpljenju obrača neposredno k Bogu, o čegar dobroti in ljubeznivosti je premišljevala, ko je bila še zdrava. Takšen klic po božjem usmiljenju iz otroških ust kar naravnost presunja človeško srce.

Včasih si mislim, da dremlje, pa kar nakrat obrača lice in resnobaen pogled svoj do mene: »Vidite mati, kako mi je hudo!« Ta pritožba je tako preprosta, v glasu ni sledi kakšne nežnosti — a vendar me to boli do dna duše. Ne vem, kako da mi o tem še ne poči srce. »Vidim, moje dete, toda Bog noče dopustiti, da bi te mogla rešiti te nadloge. Z veseljem bi jo prevzela na-se«. Moje dete na to zapira oči, kolikor se dajo ter na polovico spi, na polovico pa dremlje,

umevajo laška gospoda, ako govore o pospeševanju kulture med tujimi narodi. Pod to pretežno Italijani najostudnejše zatirajo tuje narode, katere skušajo z vsemi, tudi najnemoralnejšimi sredstvi poitalijančiti ter jih potem tudi gospodarski izmозgati. Op. ured.) Pred par dnevi smo omenjali, kako si Lahi skušajo pridobivati simpatije med Albanci s tem, da jim obljublajo, braniti jih pred Slovani. Sedej pa slišimo iz ministrovih ust samih, kako si Lahi predstavljajo to brambo in povspesevanje kulture med Albanci. Njih cilji stremijo za tem, da Albanijo najprej poitalijančijo (posebno pa mesta) in si jo potem osvojijo. Naj nam grof Goluchowski zatrjuje, kolikor hoče, da Italija nima nič več upliva v Albaniji, nego naša država, faktum je ta, pripoznan sedaj tudi od laškega ministra za vnarje stvari, da se vsa laška javnost, neizvzemši vlade, živo zanima za albansko vprašanje in da ima Italija že po vsej Albaniji razgrajene svoje mreže, med tem ko naša država mirno spi in čaka, da jej Italija pred nosom pograbi Albanijo. Nam je že zadosti, da nas ministri tolažijo, da ni nikake nevarnosti.

O trozvezi je izjavil Prinetti, da misli sedaj o njej drugače, nego je mislil l. 1891, ko je kakor poslanec pobijal trozvezo. Takrat je bila trozveza škodljiva za Italijo, ker je izzvala francozko-laško carinjsko vojno in je zahtevala od Italije prevelikih žrtv za vzdrževanje vojske. Sedaj je trozveza koristna, ker se je pokazalo, da Italija more poleg trozveze gojiti prijateljske odnose do Francije. Tudi žrtve za vojsko, ki jih zahteva sedaj trozveza, da niso tolike, da ne bi jih mogla Italija zmagovati.

Gospod Prinetti bi hotel menda kopirati pok. Bismarcka. To sicer ni tako lahko, ali beseda ni konj in radi dobre volje tudi niso še nikogar obesili. Poklon na desno, poklon na levo. Tudi Bismarck je vedel, kako dobro je, če ima diplomat dve železi v ožuju. Z Avstrijo je sklepal trozvezo, da si je zavaroval hrbet nasproti Rusiji; za hrbot Avstrije pa je sklenil pogodbo z Rusijo, da si je zavaroval hrbet za druge možne neprijetne slučaje. Tudi gospod Prinetti bi hotel vleči dobičke iz francozkega prijateljstva, torej iz dvozveze, in vleči dobičke iz trozveze! Tudi gospod Prinetti bi rad v Albaniji koval železo proti Avstriji, a vendar ostal v politični zvezi z isto Avstrijo, da bi s pomočjo te zveze iztisnil čim najugodnišo trgovinsko pogodbo z našo monarhijo.

Vprašanje je le, da-li je tudi gospod Prinetti — Bismarck?!!

Tržaške vesti.

Dobro došli! Narod brez rodoljubnega razumnštva je kakor telo brez duše. Razumnštvo — brez razlike stanu — je poklicano, da vodi in daje direktivo smovanju in delovanju naroda. Narod brez razumnštva, je narod brez vodstva. Brez voditeljstva, stoječega na višini svoje naloge in umečega veliko misliti, poverjeno mu v narodu, pa ni napredka, ni življenja, ni uspehov, ni — bodočnosti!

V nas Slovenceh pa, ki nimamo mogočnih zaščitnikov, mecenov, rodoljubnega plemstva, je važnost razumnštva, ki se rekrutira iz širokih slojev naroda, tem večja. A velik del tega razumnštva je obseden v prevažnem in uglednem stanu pravnikov. Pravniki so v prvih vrstah med reprezentanti naroda.

Časten bo torej za naše tržaške ozemlje jutrišnji dan, ko so na naših Opčinah oziroma na Proseku zberejo veliko število slovenskih pravnikov — odvetnikov, sodnikov, notarjev — ko bomo na naših tleh mogli iz bratskega srca pozdraviti evet inteligence slovenske. Z živo željo v srečo, da bi odlični slovenski možje zadovoljno sprovedli teh par ur na tem ozemlju, in da bi se uverili, da narod, ki živi tu, je vreden vse podpore od strani vseh rojakov, kličemo jim že na tem mestu, iz polne duše in razprtimi rokami: **Dobro nam došli o bobalnih divne nam sinje Adrije!**

Izid včerajšnje volitve v III. razredu. Od približno 3600 volilcev se jih je deležilo večerajšnje volitve komaj 617. Od teh je kandidat progressove stranke, dr. Depiera, dobil 517 glasov; med temi pa je bilo nad 200 magistratnih uradnikov. Od 3600 volilcev je glasovalo torej za progresovo stranko komaj kakih 300 neodvisnih volilcev, torej približno jedna desetina vseh volilcev III. volilnega razreda. Iz tega je razvidno, kako rapidno pre-pada ugled italijanskih camor. Sic transit gloria mundi.

Hujskanja brez konea in kraja! Grdo smetišče, ki sicer izhaja pod imenom «Il Gazzettino», je prineslo včeraj dopis iz Kopra, v katerem pripoveduje, da se je tam razširila vest, da bo na tamošnje procesije dne 19. t. m. veliko romanje iz Trsta pod zastavo sv. Cirila in Metodija. To da je provzročilo v Kopru splošno razburjenje. Celó ista cerkvena oblast v Kopru da je v velikih skrbih ter da se nadeja, da se lokalna politična oblast potrudila, da prepreči eventuvalne in jako verójetne izgrede! Občinska oblast da je radi tega že par dni po koncu. Dopisnik pa je uverjen, da bo protest dostojen in tak, da pridobi popolno zadoščenje čutstvanju mešanov.

Da na vesti, v kolikor se dostaje zastave sv. Cirila in Metodija, ni nič pičlee resnice, tega ne treba praviti. Tendenco tej vesti je kaj lahko pogoditi. To je gotovo zopet jedna tistih znanih brezvestnosti, katere znani boritelji za — krščansko resnico pokladajo v židovske in brezverske liste, da tako iz zasede anonimnosti razburjajo javnost, netijo sovraštvo in hujskajo ljudstvo na izgred. Če se že zgrazamo nad židovskimi spekulanti, ako zle instinkte zdvijanih mas izkoriščajo za svoje dobičke in ako narodne boje porabljaajo za svoje osebne spekulacije: kako se nam mora še le gausiti, ako ljudje, ki imajo krščansko ljubezen vedno na jeziku, dan na dan zagrešajo takove zločine na javnem miru, torej na javni blaginji!

No, ker se tudi to pot tira v igro cerkvena oblast in zlorablja za laške hujskarije, ker nas fanatiki že provocirajo, pa jim bodi povedano, da bi ne bilo še prav čisto nič nečuvvenega, ako bi zastava sv. Cirila in Metodija prišla v koperske cerkev, saj spadajo pod Koper župnije, ki so še do leta 1830 imele glagolsko bogoslužje, Župnija Šmarje n. pr. Oni se tresejo pred mislijo, da bi prišli zopet tisti časi, in da bo enkrat konec njihovemu latinstvu; za vero Kristovo pa bo to dan velike zmage, ko v naših cerkvah zavlada duh sv. Cirila in Metodija. Le hujskate, le škripajte, nič vam ne pomaga: v teh krajih nas je že cela vojska, ki smo prisegli zvestobo zastavi sv. Cirila in Metodija. V nje znamenju bo naša zmaga, zmaga poštene stvari.

Premise in zaključki. Te dni je bil naš »Independent« silno razburjen zbk vesti, da je redarstvena oblast ljubim gostom iz kraljestva doposlala neuljudno povabilo, naj se za par dni izvoje odstraniti iz mesta. Pa je tudi res: tolike brezobzirnost do toli ljubih gostov.....! Kaj nas gledate tako debelo?! Mari mislite, da li res! Res je, res, da se je razširila ona vest, ki je toli razburila »idejalov« polno srce našega »Independenta«! Zgodilo se je tako, res se je zgodilo — vsaj verodostojna poročila zatrjujejo tako —, da je redarstvena oblast v — Pragi povodom obiska cesarjevega tam naseljenim laškim podnikom doposlala kratak in jasen poziv, naj za par dni odtegnejo mestu praškemu čast svoje sicer cenjene in — drage navzočnosti.

Tako se je zgodilo v Pragi! Zakaj se je zgodilo?! Katera je bila premisa, ki je praško oblast dovela do takega sklepa?! To vprašanje ni brez zanimivosti, ker bi ljudje se svojo priprosto domačo logiko mogli v tem vprašanju najti praško premiso, iz katere bi potem kar igraje izvajali — tržaške, oziroma primorske zelo naravne zaključke. Zakaj je torej praška oblast smatrala potrebnim, da za časa bivanja cesarjevega ne bo italijanskih podanikov v Pragi?! Mi smo mnogo ugibali sem in tja, ogledovali smo si stvar od vseh strani, a nismo mogli in nismo mogli priti do drugega tolmačenja, nego, da se je oblast držala premise: da je med italijanskimi podaniki nevarnih subjektov, od katerih bi se bilo bati kaj prav hudega!!!

Ali pa nam more kdo šteti v zlo, če ne moremo premagati skušnjave, ki nas sili, da iz te praške premise izvajamo primorske zaključke?! Saj pravi vsakomur že najelementarnejša, najpriprostejša domača logika tako-le: ako se oblast v Pragi boji, da je med italijanskimi podaniki nevarnih, zeló nevarnih subjektov, zmožnih za — marsikaj, ali ni v isti meri opravičen takov strah tudi na Primorskem?! Kaj pravimo: v isti meri?! V stokrat večji meri je opravičen! Mi smo na pragu vrat, skozi katera se usuvajo krdela regnicolov. Ni-li verjetno torej, da je procent nevarnih subjektov med regnicoli tu nerazmerno večji, nego više gori proti severu?! Tu sem si upajo tudi taki, ki se kam dru-

gam ne upajo, ker vedo, da bodo tu uživali vso zaščito komunalnih oblasti in vse gospodovalne klike! In res se spominjamo, da nam je nekoč priznal celó neki redarstveni organ, da bi morala tu redarstvena oblast — ako bi hotela rigorozno postopati in zasledovati prejšnje življenje in — grehe regnicolov — izganjati najmanje tri četrtine tu sem dohajajočih laških podanikov! A prosimo, ne pozabiti: to je bilo že pred par let! Kako more biti še le sedaj, ko se je naval regnicolov postoterial?!

Da zaključimo torej za danes to poglavje o regnicolih! Mej istimi je nevarnih, zeló nevarnih subjektov — tako se glasi praška premisa. Taka praška premisa pa na potu od od Prage do Trsta postaja stokrat večja in resničnejša. Stokrat opravičeno je radi tega tudi vprašanje: zakaj tržaške oblasti ne izvajajo najlogičnejših zaključkov iz te premise?! Če oblasti v Pragi vidijo v regnicolih nevarnost, koliko bolj bi jo morale videti tržaške oblasti! Če je tam gori nevarnost, je tudi tukaj. In da oblasti v Trstu ne izvajajo zaključkov, se moramo čuditi tem bolj, ker jih vendar uče vsakdanji dogodki — znani njim bolj, nego komurkoli drugemu —, da je nevarnost!! Nevarnost v političnem, nevarnost v socialnem, nevarnost v gospodarskem pogledu! — To je vendar poglavje, ki se razpravlja vsaki dan in ki je mora imeti vsakdo že v malem prstu. Povsem naravno je torej, ako se nam zdi kakor da stojimo pred nerazrešljivo zagonetko, ko vidimo, kako mirno in s pekrižanimi rokami gledajo naše oblasti — ne vemo pa, ali je to le grešna brezbriznost, ali pa je turški fatalizem — to invazijo tujih podanikov v dimenzijah, ki so že naravnost gorostasne, in da se kažejo povsem indiferentne vspricho nevarnosti, da njim in prebivalstvu, podanikom te naše države, za katerih blagor in varnost so dolžne skrbeti, iz tega vzraste velika politična, gospodarska in socialna kalamiteta.

Resnične premise so lepa stvar, ali ni piškavega oreha niso vredne, ako jih oni, ki bi jih morali, ne izvajajo! Govorili smo.

Tržaška uprava — camorra — pa voda. Kjer koli vidiš tiste stare vodnjake, kakor na trgu Caserma, ulica S. Franceso, tam vidiš mestno helebardo in spodaj napis: »Aqua non bevibile«. Včeraj pa, ker voda tudi v nižini, središču mesta, ni tekla, so bili ti vodnjaki kar oblegani! Na stotine ljudi je čakalo, se pulilo in prepiralo za posodo nepitne vode. Med krikom in vikom pa so padle tako trpke opazke na adresu »camorre« in mestne uprave, da je bilo jo! »Če bi imeli tisti denar, kar se ga je potrošilo za komisije, za pojedine, za refošk in šampanjea, ko so hodili gledat Reko, da bi jo napeljali v Trst — pa bi naredili še drug vodovod za Aurisino!« Tako so modrovala ženece, ki niso vedele, kaj bi počele, predno pridejo na vrsto. »Prokleta camorra«, je zakričal stari-kav možie, ki je prišel po vodo, a videl dolgo vrsto pred seboj...

Včeraj je bil res hud dan: — nikjer ni bilo vode, tudi v šolah ne! In sedaj si pa mislite po 50—60 otrok v eni sobi natlačenih o tej vročini! Otroci postajajo žejni, hodijo vodo pit — pa ne teče! Vode ni! Kdo ne ve, kakšne posledice bi lahko imelo to! Otroci naj bodo po 3—4 ure zaprti v sobah, kjer je 25—30 stopinj C vročine — brez vode! Oj srečno mesto Trst, ki imaš tako upravo! Namesto da bi skrbeli za blagor občinstva, se pa, na predlog Židov, pripravajo za — slovensko zastavo ti mestni očetje! Pač res — popolo zuceon!

Nova državna železniška zveza s Trstom. Sedaj trasirajo železniško progó Gorica-Opčine-Trst in kmalu bo tudi komisijonalni obhod v svrhu, da se določijo še natančne podrobnosti, kakor n. pr. postavljanje železniških čevalnic, postajališč itd. Kje da se te postavijo, je sicer že določeno, a vendar bi se ravno na omenjenem obhodu morda dalo še spremeniti marsikaj.

Z Opčin pride železnica skozi predor na Zgornji Trstenik ter pojde tu prav pod gradom sedanjega lastnika g. Vianella (popred Montija) naprej nad Piščanci proti Konkornelu itd. Med Opčinami in Konkornelom ni projektirana nikaka postaja. Za Trsteničane, Gretarje in veliki del Barkovljanov bi bila ta progó brez vsacega pomena, kajti ti bodo imeli enako daljavo, če bodo izstopali na kolodvoru v Trstu ali pa na Opčinah. Ker pa pojde ta železnica po dolgih ovinkih preko Trstenika itd. v Trst in bo vsled tega tudi cena vožnji dražja, bo vsakdo rajši na

Opčinah izstopil ter jo mahal čez «Obelisk» v svoj kraj.

Neopravičeno pa je, zakaj da bi ravno mi Gretarji in Trsteničani, ki smo itak že od Tržaške mestne uprave najbolj zapuščeni, ne imeli prav nikake ugodnosti! Bilo bi to-sej prav umešno, ko bi se merodajni krogi, in v prvi vrsti bi zaprosili za to naše okoličanske zastopnike, zavzeli za nas in da bi povodom omenjenega obhoda delovali na to, da se na Trsteniku priredi, če že ne postaja, pa vsaj malo postajališče. Železniški zakon določa sicer kraje, kjer se morajo postaviti postaje in postajališča, pa se tudi ne protivi, ako se zahteva postajališče tudi izven določene kraja. Razložek je pa ta, da železnica napravi postajališče le v tem slučaju, ako prošnjiki ob svojem sezidajo dotično poslopje za uradnika; železnica pa plača uradnika.

Ker je pa ta železnica izključno državno podjetje, ne uvidevam, zakaj bi se nam, ki imamo ravno tiste pravice kakor drugi državljani, ki nas je pa usoda potisnila v tak kraj, za katerega se živ krst ne zmeni, ne privoščila le mrvica tega, kar se drugim deli v obilici.

Prizadeti! Ker nimate druge zaslonbe, obrnite se do svojega zastopnika, deželnega poslanca, da on ukrene za Vas potrebne to-zadevne korake! Glede cest, razsvetljave, vodovodov itd. nismo mi Gretarji in Trsteničanje ter deloma tudi Rojančanje in Barkovljani — vzlic vsem poštenim naporom našega zastopnika — ničesar, oziroma le malo dosegli od mesta! Morda nam bo državno železniško upravnistvo kaj bolj naklonjeno.

Fr. Gombač.

Blagglasnost jezikov. Italijani pravijo, da jih kar ščiplje po trebuhu, kadar poslušajo naš baje okorni jezik, pa vendar hodijo poslušat sedaj madjarske operete v »Politeama«. Človek mora sklepati iz tega, da je madjarski jezik veliko blagglasnejši od našega. O tem se hitro prepričamo, ako prečítamo sledečo besedo, ki je tiskana na neki od prijatelja poslani madjarski kuverti. Opozajamo pa cenjene čitatelje, naj čitajo polagoma in oprezno, ker mi ne prevzemamo nobene odgovornosti, ako si kdo o tem polomi jezik.

Beseda se glasi: postatakarkékpéztarnak. Nekdo nam je zatrjal, da to pomenja: poštrohranilnični urad.

Procesije sv. R. T. v okolici. Iz Barkovelj, s Proseka, Opčin, Katinare in Škednja smo dobili sporočila, kako se je minolo nedeljo vršila procesija sv. R. T. Iz poročil posnemamo dvojno: da je magistrat raztegnil svoj »štrajk« tudi na vso okolico in da štrajk ni čisto nič skrčil cerkvene pobožnosti.

V Škednju je bila sicer udeležba od možke strani minimalna in nikakor ne taka, da bi je gospod župnik mogel biti vesel; ali na tem ni bil nimalo kriv štrajk signorov, ampak izključno le prijateljska politika župnikova do onih, ki so štrajkali. In glejte, tudi to je dokaz, da cerkvenim slavnostim po okolici ne škoduje nič, če ni signorov, pač pa more škodovati okolnost, da imajo gospodje kje v okolici takih prijateljev, kakor n. pr. v Škednju.

V Barkovljah je bila letošnja svečanost naravnost veličastna. Procesija je vodil g. kanonik Flego ob azistenciji več gg. duhovnikov. Mešani zbor društva »Adrija« — žegar narodna trobojnica je bila razobešena v cerkvi — je peval krasno pri slovesni sv. maši in v procesiji. In peval je — slava in čast mu — izključno slovenski!! Kako veličastveno, kako mило in kako do srea segajoče je donela v cerkvi ta v lepem materinem jeziku pevana — molitev do Vsevišnjega. In ni-li narodna trobojnica društva, ki se je vila v procesiji med drugimi zastavami, bila le dokazom, da to ljudstvo je verno in udano svojemu Bogu in da noče družega, nego da se v cerkvi spoštuje njega staro pravo!! Udeležba je bila ogromna. Za »ne-bom« so stopali zastopnik IV. okraja gosp. Fran Dollenz in vsi barkovljanski veljaki. Svirala je vojaška godba. Po procesiji je bil impozanten sestanek v »Narodnem domu« ob sviranju godbe in pevanju vrle »Adrije«. Na tem sestanku smo videli prav, kako so vse Barkovlje, v kolikor imajo poštenih domačinov, v jednom — v našem taboru in mi moramo biti le hvaležni tamošnjim rodoljubom na toli vspešnem delovanju.

S Proseka nam poročajo, da je bila vsa vas praznično odičena, udeležba na procesiji pa veliko večja, nego prejšnja leta. Magistratovcev ni bilo blizo, ali v popolno nadomestilo teh funkcionarjev je bilo naše na-

rodno zastopstvo. Za »nebo« go stopali ugledni naš Ivan vitez Nabergoj z deželnim poslancom g. dr. Gustavom Gregorinom in g. Alojzijem Goriupom ob strani, e. kr. okrajni šolski nadzornik Neekerman in vsi veljaki proseški. Veliko nevoljo pa je vzbujalo, da se je zdravnik dr. Behtinger, ki je, sveda, štrajkal po nalogu svojih gospodarjev, svečanosti vendar udeležil v toliko, da je priredil italijansko demonstracijo. S tem, da je odličil stanovanja svoje s evetjem v barvah italijanske trikolore. A da naše ljudstvo vendar ni reagiralo vzlic vsej nevolji, je zopet dokaz, kako nebeško potrepljivo je to ljudstvo. Na procesiji je sviral oddelek veteranske godbe.

Tudi na Opčinah je bila slovesnost velelepa in udeležba velika, tako, da so prav lahko in morda tudi radi pogrešali magistratovece. V procesiji je korakal oddelek veteranskega podpornega društva iz Trsta in sviral oddelek veteranske godbe. Procesije se je udeležil dež. poslanec Ivan Goriup z mnogimi rodoljubi.

Ganljivo pobjdnost so imeli na Katinari, katere se je udeležil deželni poslanec dr. Otokar Rybář.

Najnovejša enakopravnost. Pišejo nam: Dne 11. t. m. je prišel k podpisnemu eksekutor tukajšnje e. k. davkarije ter mu je izročil »Izkaz o odmeri in plačevalna pola« v nemško-slovenskem jeziku: »Ausweis« — »Distinta« v nemško-laškem jeziku in »Monitorio« v nemško-laškem jeziku.

Ze pred petimi leti sem imel posla s e. k. davkarijo in sem bil dosegel, da so mi pošiljali le nemško-slovenske tiskovine. Sedaj, kakor je videti, smo zopet tam, kjer smo bili pred leti! Da, še več, sedaj se celo norčujejo z nami, ker pošiljajo eno tiskovino slovensko-nemško, dve pa nemško-laški!

Ko sem podpisani izjavil, da ne morem sprejeti tiskovin, katerih ne umejem, in da zahtevam iste tudi v slovenskem jeziku, mi je e. k. eksekutor odgovoril: Sedaj vam povem ustmeno, da je to opominjalni list za zaostane davke, kar vam mora zadoščati!

Ker sem opazil, da mi po zakonu gre opominjalnica in ta na tiskovini, kakor se iste dostavljajo 99 odstotkom davkoplačevalcem — mi je e. k. eksekutor odgovoril, da on ni moj hlapec in da je moja dolžnost plačevati davke, ne da bi še le čakal na opomine!

Meni se zdi, da je gori imenovaai prekorail svoj delokrog, ker ne morem verjeti, da bi slavni e. kr. davkarski urad dajal taka navodila davčnim eksekutorjem?! Protestujem proti takemu postopanju in zahtevam, naj se mi vsi namenjeni mi akti dostavljajo v slovenskem ali nemško-slovenskem jeziku; drugače ne vsprejem nobene tiskovine.

Vekoslav Kodrič
sv. M. Magdalena spodnja 229.

Dostavek uredništva. Nam ne gre v glavo, kako more kakov e. kr. eksekutor postopati na toli nedelikatni način, ko je vendar fakt to, da, ako bi vsi davkoplačevalci plačevali brez vsakega opominjala, bi ne bilo treba — davčnih eksekutorjev!!!

Sploh je pa tirjanje davkov že tako v navadi, da te navade ne odpravi noben »delikatni« nastop kakega eksekutorja!

Kar se tiče slovenskih ali dvojezičnih tiskovin, moramo najodločnejše protestirati proti načinu, po katerem se ravna z našimi davkoplačevalci!

Mi ne zahtevamo družega, nego ono, kar nam pre po zakonu — to pa zahtevamo najodločnejše!

Davkoplačevalci pa najposnemajo našega vrlega Kodriča!

Koncert škedenjskega orkestra. V soboto dne 29. t. m., na praznik sv. Petra in Pavla, imel bo novoustanovljeni škedenjski narodni orkester svoj prvi koncert. Opozarjamo že sedaj slavno občinstvo na ta koncert, kateri bo, sodé po pripravah, velezanimiv. Najlepša točka istega bo mešan osmerospjev »Zalost« s spremljevanjem orkestra. Povdarjati moramo, da ta novoustanovljeni orkester ni morda kak navaden poskus sviračev-začetnikov, temveč so člani istega po večini izurjeni in nadarjeni muziki. Nastop tega orkestra pomenja zopet lep korak na muzikalnem polju ne samo škedenjcev, temveč tržaških Slovencev sploh. Orkester ima že obsežen repertoar, od katerega pada na koncertu seveda le izbranejšje koncertne točke.

Rokovnjači se bodo jutri predstavljali še enkrat v Barkovljah. Na tej reprizi bodo ustopena in sedeži po znižanih cenah,

vse drugo pa kakor na prvi predstavi. Z ozirom na prekrasni vseh prve predstave in pa na plemeniti namen — za družbo sv. Cirila in Metoda — se nadejamo, da bo vrtna dvorana »Narodnega doma« v Barkovljah tudi jutri natlačena kakor je bila prvi-krat. Na veselo svidenje torej jutri v Barkovljah!

Samomor. Včeraj zjutraj se je zastrupil 70-letni Alojz Lippi, stanujoči v ulici Canal piccolo št. 1. Vzrok samomoru je bila njegova dolga bolezen. Zdravnik je prišel prepozno ter je našel starčka že mrtvega.

Zaprli so včeraj 24 letnega Ernesta Girardello, kateri je bil na sumu, da je ranil svojega bratrance, onega Ivana Uglešiča, o katerem činu smo poročali že včeraj. Girardello je priznal svoj čin in izjavil, da je storil to v pijanosti. Med bratrancema je bil nastal, kakor smo omenili že včeraj, prepir, kateri se je završil s tem, da je Uglešič dobil dve težki rani na roko.

Dražbe premičnin. V poned., dne 17. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici S. Anastasio št. 2, hišna oprava; v ulici Montecuoco št. 7, hišna oprava; v ulici Ponziana št. 18, hišna oprava; v ulici delle Acque št. 11, železna blagajna; na Proseku hišna oprava; v ulici Ghega št. 5 in v ulici Valdirivo št. 12, hišna oprava; v ulici Farneto št. 5, železna blagajna, vina, oprema v zaloga in pohištvo; v ulici Montorsino št. 300, hišna oprava; v javnih skladiščih (Syclos), kože.

Vremenski vestnik. Včeraj: toploma ob 7. uri zjutraj 25.6, ob 2. uri popoldne 27.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 755.9. — Danes plima ob 9.12 predp. in ob 8.8 pop.; oseka ob 2.31 predpoludne in ob 2.39 popoldne.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda je darovala posestnica gospa Josipa Koritnik, ker se ni udeležila veselice Bratovščine sv. Cirila in Metoda, 2 K, g. Purkart Jakob mesto udeležbe na predstavi v Barkovljah 1 K.

Kmetijska in vrtnarska družba za Trst in okolico naznanja, da občni zbor ne bo dne 30. junija, ampak v nedeljo dne 23. junija.

»Tržaški Sokol« priredi dne 7. julija t. l. izlet v Devin. Kakor doznajemo, vrše se pogajanja, da bi dobili v ta namen primeren parknik.

»Slovensko pevsko društvo« v Trstu priredi v nedeljo 1., eventualno, v slučaju slabega vremena, dne 8. septembra t. l. koncert na vrtu šole družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu. Bratska društva so naprošena, da vzamejo to na znanje.

Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda prirediti zadnjo nedeljo tega meseca, dne 30. t. m., popoldne ob 5. uri pri sv. Ivanu veselico s koncertom, petjem in ribarenjem.

Brzovjavna poročila.

Cesar v Pragi.

PRAGA 14. (B.) Naučni minister. dr. pl. Hartel je dovolil danes počitnice vsem praškim šolam.

PRAGA 14. (B.) Ministerski predsednik dr. pl. Koerber je obiskal danes namestnika grofa Coudenhove. Minister je izrazil svoje zadoščenje na tem, da mu je dana priložnost spoznati uradništvo češkega namestništva, katero je s svojim uzornim delovanjem prišlo na tako izvrsten glas.

PRAGA 14. (B.) Ob 6. uri zvečer je bil na kraljevem gradu Hradčinu drugi dvorai diné, katerega so se udeležili odličnejši dostojanstveniki, med njimi tudi bivši fin. minister dr. Kaizl.

Ob 8. uri zvečer je cesar prisostvoval predstavi v nemškem gledališču, ki je trajala do 9 in pol ure, na kar se je zopet povrnil na Hradčia.

PRAGA 14. (B.) Danes popoldne si je cesar ogledal praška predmestja. Ob 2. uri popoldne se je odpeljal iz Hradčina v spremstvu najvišjih dostojanstvenikov najprej v novo krasno mestno hranilnico, kjer ga je pozdravil župan dr. Srb. Od tu se je peljal v deželno banko, kjer sta ga vsprejela najvišji dež. maršal knez Lobkovic in višji ravnatelj Mattuš. Na to se je podal v Kraljeve Vinograde. Po vsej poti ga je gosta množica navdušeno pozdravljala. Pred mestno hišo ga je župan Kraljevih vinogradov pozdravil v češkem jeziku, na kar se mu je cesar zahvalil v

češkem odgovoru ter vsprejel od neke deklice krasen šopek evetlic. Na to se je cesar podal v mestno hišo, kjer ga je pozdravil načelnik okrajnega zastopa, dr. Herold, v imenu tega zastopa. Tu si je cesar ogledal načrte nove okrajne bolnišnice, ki je bila ustanovljena v proslavo cesarjeve 50-letnice in nosi njegovo ime. Od tu se je odpeljal, spremljan po burnih ovacijah, v Žižkov, kjer se je vršilo vsprejemanje po istem redu, istotako v Karlinu. Povsod so društva, korporacije, šolska mladina in neštevilno družega občinstva delali špalir. Ovacije so bile neopisljive. Cesar je v vseh treh predmestjih na zupanova pozdrave odgovarjal le v češkem jeziku. Vreme je bilo krasno, kar je seveda močno pripomoglo k temu, da je bila cesarjeva vožnja pravi triumfatorski sprevod.

PRAGA 15. (B.) Danes zjutraj je bila na deviškem vežbališču sijajna vojaška parada. Vzlic hudemu dežju se je zbrala na vežbališču velika množica. Pred začetkom parade je dež ponehal. Casarju so prirejali velike ovacije na vsej poti. Na meji občine so pozdravili cesarja: občinski zastop, društva in šolska mladina. O prihodu cesarja na vežbališče je godba sviralala cesarsko pesem, čemur je sledilo defiliranje vojaštva in ogledovanje naprave zatvornice pri Troji, kamor so došli ministri Körber, Rezek in Hartel, namestnik grof Coudenhove in višji deželni maršal knez Lobkovic. Cesar je podpisal spominsko listino, katero so položili v zaključni kamen, ter se je potem ob radosti prebivalstva vrnil v kraljevi dvorec.

PRAGA 15. (B.) Odposlanstvu učiteljev čeških in nemških šol, ki se je predstavilo včeraj, je minister Hartel izjavil glede zboljšanja materialnih odnošajev učiteljev, da je vlada v posamičnih deželah dovolila nove prihodke, ki naj služijo v zboljšanje učiteljskih plač. Glede nadaljnega izobraževanja učiteljev v kur.ih na visokih šolah ne obstoje nikaki načelni pomisleki, pač pa glede praktičnega izvedenja.

Sicer pa minister ne polaga važnosti le v razširjenje, ampak tudi v poglobljenje vednosti. Glede uravnave disciplinarnega postopanja se je minister skliceval na posvetovanja v državnem zboru, katero je on sam hotel dovesti do hitrega rešenja, časi meni, da so učitelji v Avstriji deležni večje slobode, nego v katerikoli drugi deželi. Minister je hotel potem naredbe zagotoviti značaj postopanja z vsemi sredstvi slobodne brambe; no, zdi se, da se hoče to raje doseči potomi državne in deželnih zakonov.

Nezgodna na carskem dvoru.

PETROGRAD 15. (B.) Ko sta se velika kneginja Marija Pavlovna in veliki knez Ciril predvčerajšnjem popoldne vozila v avtomobilu po parku Carskega Sela, se je avtomobil prevrnil, v čemur si je velika kneginja prizadela več poškodovanj. Stanje velike kneginje je sedaj povsem povoljno.

30.000 kron znaša glavni dobiček srečkanja »Concordia«. Opozarjamo naše cenjeae čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. junija 1901.

Konservatorist

sprejme takoj poučevanje glasovirja. Ulica Stadion 19. I.

Pozor!

Častim si naznati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbjena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počlašalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,

trgovec z manufakturnim blagom. Vla Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA

Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno postrežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

TRST

TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vokal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Mlad mož

izučen mlinar, vešč slovensčine nemščine v besedi in pismu.

Išče primerne službe.

tudi ko potovalec. Naslov upravnitstva „Slovenke“, v Trstu, ulica Molin piccolo št. 3. II.

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mebljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obreduje hranilne vloge, stalne, ki si nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, / tkočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrudnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potomi položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoludne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoludne.

V najem

daje 3 sobe brez kuhinje, ali 2 sobi s kuhinjo: Konsumno društvo v Lonjerju. Povprašati je pri krčmarju društva.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 558-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurgični instrumenti, ortopedični aparati, modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogoviece, suspensori, elektroterapični aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov z kirurgična zdravljenja, angleški predmeti oč gumija in nepremočljivih snovij.

RESTAVRANT

S PRENOČIŠČEM

na Opčinah

odpre podpisani z jutrnjim dnem v hiši gospoda Jamška št. 174. Sobe so lepo meblirane, postrežba bo točna. Točila se bodo razna vina najbolje kvalitete, posebno teran I. vrste, potem Dreherjevo pivo. Kuhinja izborna. Priporočuj se mestnemu občinstvu in onemu na deželi za obilen obisk se beleži udano

Josip Vouk.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje za pogrebne svečanosti ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41. Zaloga: ul. Istituto 15. Telefon št. 141. | Telefon št. 145.

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III., IV. razreda; prevzi pri mrličev v tu- in inozemstvo; katafalke v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetlic v porcelanu ali bisernih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetlic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebni predmetov.

Veliki krah!

New-York in London nista priznala evropski celini ter je bila velika zaloga tuje srebrnine prisiljena oddati vna- jem zalogo zgolj proti majhnemu pla- čilu oclavnih moči. Pooblaščen sem iz dobrih nalog. Posiljam torej vsakomur lepe predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6.60 in sicer: 6 komadov najfinjših namiznih njev o pristno angleško klinjo; komadov ameriških pat. srebrnih vilic iz enega komada; 6 kom. amer. pat. srebrnih jedinih žlic; 12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žlic; 1 komad ameriška patent. srebrna zajemalnica za juho; 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mesko; 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado; 2 kom. efektnih namiznih svečnikov; 1 komad cedilnik za čaj; 1 kom. najfin sipalnice za sladkor. 42 komadov skupaj samo gl. 6.60. Vsek teh 42 predmetov je popred stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6.60. Ameri- čansko patent srebrno je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da le-ta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, ka- teremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno pri- kladna kot prekrasno.

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši ameriškega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19.

Pošilja se v provicijo proti povzetju, ali če se zneže naprej vpolje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natičenjo varstveno znanako (sdrava kovina.)

Izveleček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako za- dovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku 8 pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dakan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako ko- ristna, prosim, da mi pošljete še jedno. Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestu- jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo člonom in sicer na menjice po 6 % in na uknjižbo po 5 1/2 %

Uradije vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563 Poštno-hran. račun št. 837.315.

Svoj k svojim!

Zaloga obuvala

v ulici Riborgo št. 2.

Pozor okoličani in tukajšnji Slo- venci! V mojej zalogi vdobite na izbor najcenejše in okusno izdelano obuvalo.

Sprejemam tudi naročbe po meri. Za mnogobrojne naročbe se toplo pri- poroča

Lovrenc Vodopivec.

Velika zaloga koles

po nečuvno nizkih cenah. Nova kolesa I. vrste od K 150.— više. Kolesa za dame z ravnim okvir- jem, dobrim gumijem K 65.—, 80.—, 90.—, 100.—. Pneumatiki, gumijevi nadkrovi, dobre vrste K 9.—. Cevi K 5.—. Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

Največja novost! Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon

dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Poročno fini akordeon, 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavala, 2 dvojnja meha z okovi od jekla, odprt klavirjat od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s šolo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

Najnovejše, velika novost! Fotografični popolen stroj gl. 1.90 s kojim zamore napraviti vsak brez prejš- ne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5. Cena kompletnega stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno skatljico gl. 1.90. Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebnimi deli gl. 3.—. Za zunanje na- ročbe se zaračuna zaboj 35 novč.

M. Rundbakin — zaloga

Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.

Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo ali obrtnike od 60 kron naprej.

5 letno jamstvo.

Velik izbor vseh pripadkov spadajo- čih k šivalnim strojem.

Posiljajte na deželo po povzetju.

Mehanična delavnica za popravljanje strojev vseh vrst.

RUDOLF RÖTTL Trst, Trg Piazza S. Catterina št. 2.

K 18.

Neprekosljiv v svojem delovanju, najpripravnejši šivalni stroj na roko. "The jewel" siva vsako suvo, debelo ali tenko in tudi najmoč- nejše sukno in platno. Cela se- stava je od železa in jekla, fino poliran, s premenjavo na zobno kolo, šivan- kami, posodico, ključem in potegovalcem vija- kov, teža 5 kg. K 18.—. Singerjev za dvojno šev 36.—

Velika zaloga koles

novih ali vže rabljenih iz prvih tu — in inozemskih tovarn.

Prodaja in menjava po ugodnih cenah.

Bogat izbor pripadkov in pneu- matik.

Sprejemajo se vse poprave ka- kor tudi lakiranja na ognju in niklovanja.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12. razpošilja gratis in franko kataloge v slo- vensko-italijanskem jeziku z več kakor 100 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijsko vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene. Cene nižje kakor drugod. Za reelno postrežbo se garantira. Ugodni plačilni pogoji. Solidne zastopnike se išče. **IVAN SCHINDLER** ces. kralj. privilegirani lastnik Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

Prodajalnica svečarne Zanchi

se je preselila z velikega trga v ulico Riborgo št. 27

kjer ima v zalogi velik izbor sveč, veli- kih sveč in toič od čebelnega voska, kakor tudi I., II. in III. vrste po nedosegljivih konkurenčnih cenah. — Zaloga stearinskih sveč in mila prvih tovarn po tovarniških cenah.

NB. Vkupnje se po zelo ugodnih cenah pristen vosek, voščine in stearin kakor tudi ostanki po- grebnih sveč.

Restaurant SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna PLZENSKO PIVO SILBEREGG po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah zajamčeno pristna Izvrstna italijanska in nemška kuhinja. Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah iz zaloge SILBEREGG (G. E. POHLY), Via Zovenzoni št. 2. Tam se nahajajo tudi najpristnejša vina: opollo, istrsko črno in belo.

Gabrijel Piccoli

Blag. gosp. dvorni založnik Nj. Sve- tosti papeža Leona XIII v Ljubljani. Podpisani si usoja na- znaniti Vašemu blagorodju, da se je doposlana mi tinktura za želodec rabila z dobrim vspehom pri želo- čnem ter črevesnem ka- taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih. GRADEC, dne 2. februarja 1897. Bolnišnica usmiljenih bratov Provincijal: F. Emanuel Leitner, višji zdravnik. Blag. gosp. **Gabrijel Piccoli** Ljubljana. Že mnogo časa svetujem vsem onim, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno tinkturo, kojo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim vspehom. Z odličnim spoštovanjem Momjan (Istra), 6. oktobra 1900. **Don Peter Franceschini**, duhoven.

G. Rumpel

inženjer in stavbinski podjetnik. Dunaj, XIX., Colloredogasse št. 38. TOPLICE — JABLONEC — MARIBOR. Sprejema pripravljala dela, projekti- ranja in izvršitev v o d n i h n a p e l j a v, vsakovrstne dobave vode za občine, urade in zasebnike. Vodovodne in- stalacije, vsake vrste naprave za dviganje vode, rezervoarje iz betona, stavbe za plinarne in kanalizacije. Najboljše reference! 27 letna praksa!

Služba vrtnarja

je z 10. avgustom t. l. v kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu za zasesti. Letna mezda znaša 840 kron, s prostim stanovanjem, prosto poletno zelenjavo, ter 10% od skupila za odprodane zelenjave in cvetlice semen. Vrtnar mora biti popolnoma izurjen v zelenjadarstvu ter cvetličarstvu. Biti mora oženjen, to-da imeti ne sme otrok, kateri bi njegovo soprogo pri sodelovanju na vrtu ter prodaji zelenjave in cvetlice na trgu v Novem mestu motili. Prošnje, opremljene sč spričali popolne zmožnosti, pošljejo naj isti- nitno marljivo ter trezni prositelji do 10. ju- lija t. l. podpisane vodstvu.

Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu. dne 10. junija 1901. R. Dolenc.

Prošnje

za zadobljene domovinske pravice v Trstu, napraviša z malimi troški zmožna oseba. Naslov pri "Edinosti".

Trgovina z izgotovljenimi oblekami. Salarini.

Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare št. 1, druga podružnica "Alla città di Londra" z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3 (Brumerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 5, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Hlače od moleškina (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Kormiun od gl. 1.30 do 2. Lastna posebnost: ertane močne srajce za de- lavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Zaloga vsakovrstnega pohištva. Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, žime in platno, razne tapecarije itd. Daje tudi na obroke.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom, ulica S. Francesco št. 2, I. n. (Slovenska Čitalnica). Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 % na zastave po 5 1/2 %. Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne. Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po- poludne. Poštno hranilnični račun 816.004.

Razsežno jamstvo Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk Borovlje (Ferlach) Koroško priporoča svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov in kalibrov. Znamenite in krastrelne puške za šibe, risanice, lovske kratke puške in dvo- cevke za cele krogle iz dobrega kovanege materijala, najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano. Komade, ki ne ugajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam ali pa povrnem denar. Sprejemam v popravljanje vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre- delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na- bijanje od zadej itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene. Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brez- plačno in franko

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: ne- rednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni. Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.